

3. World Development Indicators URL:

<http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/world-development-indicators-education-2015-en.pdf> (дата звернення: 02.04.2021).

ТУРИЗМ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АФРИКАНСЬКОГО РЕГІОНУ

Мацука В.М., к.е.н., доцент
Маріупольський державний університет

Пріоритетом сталого розвитку туристичних регіонів світу є підвищення конкурентних позицій та міжнародної конкурентоспроможності з врахуванням природних, історичних, культурних, економічних, політичних, екологічних, інформаційних, а також низки інших туристичних переваг. У цьому сенсі формується актуальне коло питань щодо розвитку туристичних регіонів в умовах світової пандемії. Значний внесок у дослідження питань формування міжнародної конкурентоспроможності туристичних регіонів здійснили такі науковці, як Л. Антонюк, В. Андерсон, М. Бойко, В. Герасименко, В. Карп, Р. Кейтс, Ф. Клоцвог, Н. Ларина, Н. Мешко, К. Осипенко, Дж.У. Скотт, Т. Ткаченко, Р. Фатхутдинова, Дж. М. Хулс та інші. Незважаючи на значну увагу наукової думки щодо питань розвитку туристичних регіонів, недостатньо дослідженими залишаються питання формування конкурентоспроможності Африканського туристичного регіону. Усе вищезазначене обумовлює актуальність теми дослідження, мету і зміст.

Сучасна регіональна структура туристських прибуттів та надходжень від туризму включає п'ять регіонів світу: Європейський регіон – країни Південної, Північної, Західної, Центральної та Східної Європи, Ізраїль, Кіпр та Туреччина; Американський регіон – країни Північної, Центральної, Південної Америки та країни Карибського басейну; Азійсько-Тихоокеанський регіон – країни Південної та Північно-Східної Азії, Південної Азії, Океанії; Африканський регіон – Північна Африка та Африка південніше Сахари, крім Єгипту та Лівії; Регіон Близького Сходу – країни Західної і Південно-Західної Азії, Єгипет та Лівія [1, с. 162-163].

У 2019 р. число міжнародних туристів досягло 1,5 мільярда, що на 4% більше, ніж у 2018 р., – рекордний показник за десятирічний період, протягом якого темпи зростання міжнародного туризму були швидшими, ніж світової економіки в цілому (в тому числі в Африці –73 мільйона, на 6% більше, ніж у 2018 р.). Цей сектор забезпечив експорт в розмірі 1,5 трлн дол. США. Розвиток міжнародного туризму зупинився в середині березня 2020 р. У перші місяці року число міжнародних туристів скоротилося на 56% (у тому числі в Африці на 47%). Це призвело до втрати майже 320 млрд дол. США у вигляді експорту, що більш ніж втричі

перевищує втрати за період глобальної економічної кризи 2009 р. [2, с. 7-8].

Формуванню конкурентних переваг у туристичному регіоні сприяють наступні умови: людські ресурси; природні ресурси та кліматичні умови; капітал; науково-інформаційний потенціал; розвинута туристична інфраструктура.

Тенденція для Африканського туристичного регіону пов'язана з перевагою у регіоні природних туристичних ресурсів. Ресурсний потенціал регіону є сприятливим для іноземних туристів, за рахунок флоро-фауністичних та ландшафтних складових, природних та кліматичних умов. Розвиток пляжного, лікувального-оздоровчого та пізнавального туризму робить Африканський туристичний регіон привабливим для відвідування міжнародними туристами [3]. Однак велика кількість міжетнічних конфліктів, бідність, регулярні спалахи небезпечних захворювань, серед яких СНІД, відсутність хоча б яких умов для гігієни роблять Африканський туристичний регіон непривабливим з точки зору туристичної діяльності, що призводить до його низької міжнародної конкурентоспроможності.

Спільні зусилля партнерів з метою сприяння відновленню та підвищення потенціалу протидії лихам в Африці виклали своє бачення ефективного реагування на наслідки COVID-19 для туризму та заходів з метою прискорення процесу відновлення.

Пріоритетні завдання для Африки: туризм як фактор всеохоплюючого зростання – «дорожньої карти» для африканського сектора туризму, в якій визначені чіткі пріоритети на майбутнє: розкриття потенціалу зростання і заохочення інвестицій, просування інновацій та технологій, спрощення візового режиму та сприяння полегшенню поїздок, підвищення потенціалу протидії лихам і просування бренду «Африка», в тому числі за рахунок підвищення безпеки туристів [4]. Саме такі пріоритети сприяють підвищенню конкурентних позицій та міжнародної конкурентоспроможності Африканського туристичного регіону.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мацука В.М., Осипенко К.В. Закономірності та тенденції розвитку регіональних ринків туристичних послуг. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка. 2012. Вип. 3. С. 158-166. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vmdu_ek_2012_3_23 (дата звернення: 23.02.2021).
2. Концептуальна записка: COVID-19 и перестройка сектора туризма. ООН. 08.2020. URL: https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/policy_brief_covid-19_and_transforming_tourism_russian.pdf (дата звернення: 23.02.2021).

3. Будуще туризму – за Африкою. Новости ООН. URL: <https://news.un.org/ru/story/2019/09/1362642> (дата звернення: 23.02.2021).
4. African destinations meet to plan growth and sustainable future for tourism. 9 jun 20. URL: <https://www.unwto.org/news/african-destinations-meet-to-plan-growth-and-sustainable-future-for-tourism> (дата звернення: 23.02.2021).

УЧАСТЬ КРАЇН ПЕРСЬКОЇ ЗАТОКИ В ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ'ЄДНАННЯХ

Одинець Ірина Вікторівна, студентка 4 курсу
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Науковий керівник: д.е.н., доц. В.В. Баранова

В сучасних умовах, зростання прагнення кожної країни до міжнародної економічної інтеграції є відмінною рисою міжнародних економічних відносин. Оскільки інтеграція зумовлює зміни серед багатьох складових сучасного світу, то проблема інтеграції, побудови взаємовигідних відносин між країнами світу, входження в міжнародні економічні відносини як незалежної держави є надзвичайно актуальними проблемами. Арабські країни Затоки протягом останніх двох десятиліть посіли рушійне місце розвитку та трансформаційних змін арабських країн регіону. Підставою для цього є певні зрушення та модернізаційні процеси, їх нові стратегічні орієнтири, які значною мірою визначають прогресивний розвиток усіх арабських країн. Саме тому, актуальність нашого дослідження обумовлена необхідністю вивчення регіональних економічних інтеграційних процесів в субрегіоні Перської затоки.

Питаннями такого спрямування займалися такі відомі західні вчені як М. Лінч, Р. Соколскі, А.Д. Міллер, М. Муашер, В. Ріпці, Дж. Вайнер, Дж. Мід, а також вітчизняні науковці – В.І. Русакович та А.В. Федорченко.

З початку ХХІ століття економічний розвиток країн Затоки відбувається стрімко та високими темпами, частка яких зростає в світовій економіці. Найбільш розвиненим інтеграційним блоком серед арабських країн є Рада співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ), до складу якого входять Катар, Бахрейн, Кувейт, Об'єднані Арабські Емірати, Оман і Саудівська Аравія. Цілі РСАДПЗ, передбачені його статутом, що полягають в досягненні найвищого ступеня інтеграції і взаємозалежності між державами-членами у всіх областях. Шість країн-учасниць РСАДПЗ сконцентрували свою інтеграційну діяльність на обмежених ділянках господарської взаємодії, що мають потенціал до постійного розширення можливостей для подальшої інтеграції з метою досягнення єдності, як викладено в Статуті РСАДПЗ. Регіональна економічна інтеграція в рамках РСАДПЗ послідовно пройшла кілька